

16. aastakäik.

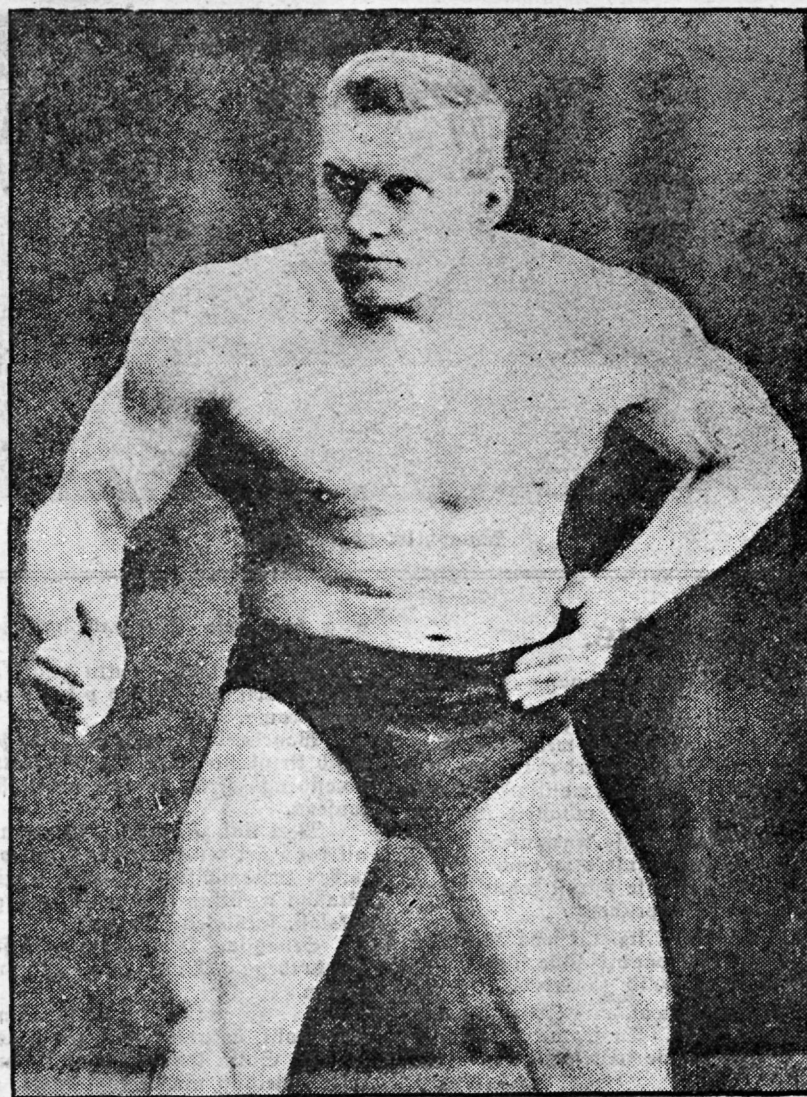
Uffit number 40 Kop.

Meie Mats

Nr. 173.

Laupäeval 9. (22.) detsembril 1917.

Nr. 173.

Georg Zurich, maailma kuulsam esimaadleja.
(Maadleb praegu „Refordis“).

Sädaohtlik põgenemine.

Uus paradüis.

Ewald Gerhard Seeligeri roman. (Järg 19)

Ernesto Figueira ei raihanud oma pääsirohtu veel mitte. Ministeriumi kulumise aeg polnud veel käes. Parlament oli alles hiljuti koju saadetud ja liikmed enamaste Euroopa poole teel, kõigepealt Sotero Anebra, valitsuseerakonna suur tegelane ja juht, kes presidendid ja ministrid nimetas.

Sercillo Rodoff aga mõistis vastase tegewufeta olekut waleste, arwas seda nõrkuse tunnustuseks ja wiis läbi, et Fritzju wastu tüdrukute kaubitsemise pärast lohus awati. Tunnistajana nimetati Mustafa Köprubenti.

Nüüd lööb kell 13! hüüdis Fritz, kui seda kuulis.

Selgimal päewal lätsid tartpaadid jälle jõge mööda üles, niipea kui kõik teated Apuhy olid saadetud.

Wilhelm Nägeli telegrammi kordal, mis Fritzju wangistamist teatas, oli ka Drolli „jah“. Ta teatas, et ametliku kutse põhjal juba ligemal ajal lohole loobab jõuda.

XXIII.

Siitlajed.

Nüüd oli Rio de Janeiro esimese järgu kõmujutt liikumas. Itla laiemale ja laiemale lagunes kurjategijate asunduse ast. Nüüd, mil waitimine enam midagi sisse ei toonud, oli ainult veel kõnelemisega võimalik raha teenida. Sga ajaleht teadis selle riigile hädaohtliku asunduse üle

ona lugejatele, itla hullemaid ja uskumatamaid asju jutustada.

Waidlus langes ruttu puhta poliitika ringist madalale. Ka wastarinna ajalehed pidid oma publikumi kõmunäga — waigistama.

Woorimehed waidlesid kulla ja teemandite üle, arhæoloogid kirjutasid wana India kulturast pikki lugusi. Kõik ootastid aga Fritz Blashte protsessi otse palawikulise põnewusega.

Weel ital ei olnud „Western Telegraphie Compagnie“ nii head äri teinud kui neil päewil. Ingliselehed kaswatasid wihast tirkammist ja pildusid hundirattaid ning nõudsid, et Brasilia walitus wõtubimata midagi teeks. Nad süüdistasid jakslast, jakslast jälle neid.

Sebastian Droll luges neid sõnalahinguid suure rahuldusetundega. Nüüd läts ast huwitawaks. Teg oli teele minna.

Ja nii istus ta nüüd wõtmasi lorda oma kägsewal korwtoolil, öötuub seljas, fes peas, ja luges lehte.

Ka Salka lehed löid nüüd kurjategijate asunduse üle pikki kirjeldusi, nimelt toonitades, et seal anarhist line-kommünistiline lord makswat.

Sellejuures tähendati nimelt Berliini büroo peale. Droll leidis lehest oma nime ja selge adressigi. Niisama tehti ta minewiku kohta märkusi. Nimetati isegi Gontarpi nime ja juhib tähelepanemist ta etnografiliste teenuste peale.

„Kapsapead!“ wihastas Droll ja raputas pead. „Terwe linn teab ju, et minul kõik kruitid enam korras pole.“

Agga ta luges edasi. Järgnes wäljawõte Meirik Lab-

Neli risti.

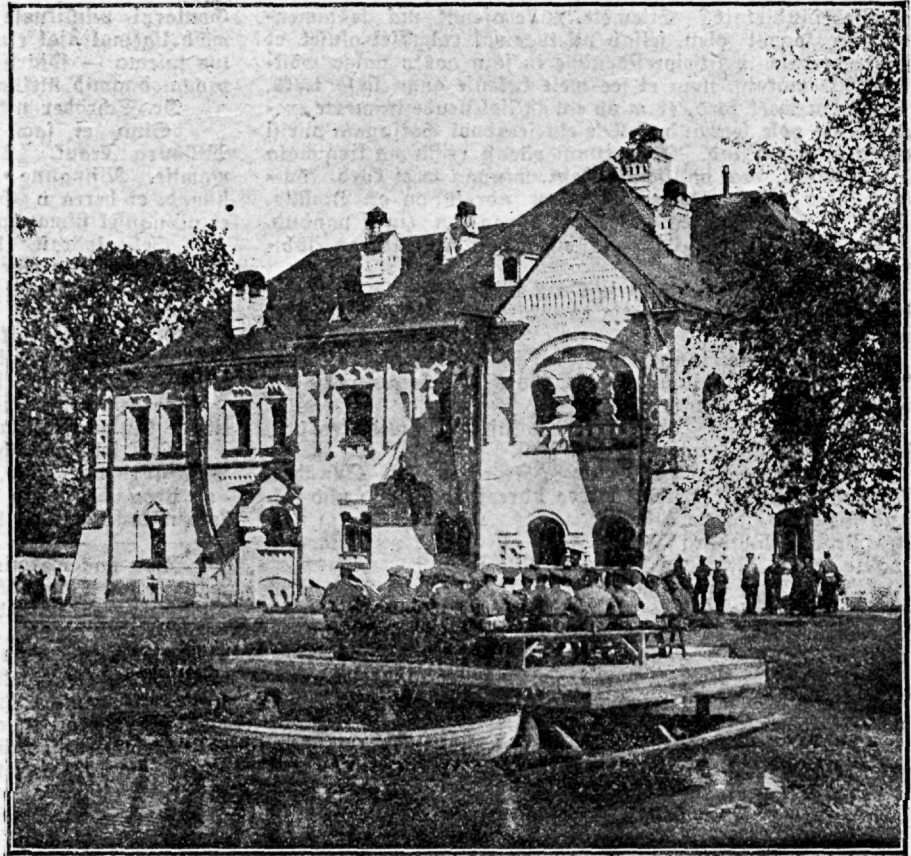
Sa soowisid, et Georgisti
 La tütti neli omandaks;
 Et õnnelikult ristidega
 La ükskord koju tulla saaks.

Ea pruukis jüu, ta pruukis
 woli,
 Ei tunnud tema tingimisi;
 Su naeratus liig nõidum oli,
 Liig sliigawad su soowid wiist.
 Tal lõppes töö. Müüd puh-
 lab tema.
 Su soowidest ta unistab . . .
 Tal neli risti . . . wiindama
 La müüd weel pealetauba saab.

Wast ainult õõdel pimedatel,
 Rest uneilma uinuwat,
 Sa teda koduwärawatel
 Näeb werisena ilmawat . . .

17. 10. 17.

A. Meikap.

Sõjawägi mõisas korteris.

boni testamendist ja teade Fritz Blashle wanginõtmisest, leda wiimast waleraha tegemises ja tüdrututega kaubitsemises süüdistatt.

„Kae!“ sifstas Droll läbi hammaste. „Müüd algab asi peale. Müüd hakkab minu nisu õitsma. Niikaugele said nad oma rahupoliitikaga. Müüd istuwad nad rabas. Minult naisenärud on kõige selle juures süübi. Rahupoliitik! Juba see sõna on lahkus. Poliitik on jõda. Ma pean sinna minema, enne kui wanter rappa waob.“

Ta hakkas kohe reisu wastu walmistama. Oma pude-
 lite sfu toppis ta ahju ja põletas ära. Siis hakkas ta oma
 suurt paberihunikutki ahju ajama.

Sel filmapiigul awanes lähitse koputamise peale üks
 ja läwel ilmus politseileitnant kahe politseiniku seltsis.

„Juba jälle läbtõstmine?“ naeratas Droll ja jäi istu-
 ma. „Olge nii lahked, mu herrad!“

Ja ta tähendas lahtiste pudelite peale.

„Mis te siin ahju ajate?“ küsis leitnant.

„Rütteaineid!“ wastas Droll ja pistis talle ühe kaa-
 neta raamatu nina alla. „See on Berliini politsei seaduse-
 raamat. Nagu näete, arwan ma ta tulefurma au wäärili-
 seks. Kui meeles peate, et minul kõik kruwid enam korras
 pole, siis leiate selle üsna õige olewat. Wõi soowite weel
 midagi? Seiksaadit kui mul üks kruwi puudub, annan ma
 kõiksugu õiguseteadlikult nõu ja abi.“

„Muidugi olete kõik süüunnistused juba ära põletanud,“
 ütles politseinik wihafelt, kuna alamad ametnikud kõik nur-
 gad läbi nuustisid.

„See lord tabaste naela pea peale!“ wastas Droll lah-
 keste ja tõusis püsti. „Need paberid oleks mulle suureks
 tüliks olnud, nimelt reisul, mis ma täna õhtul tahan ette

wõtta. Ma ei jõua kauemine näha, kudas herra politsei-
 president minu pärast õõseti peab waewama.“

„Pidage juu!“ mõrugas politseileitnant.

„Roormeel!“ ütles Droll, istus jälle toolile ja pani ühe
 jala teise peale. „Teie astute oma wõimupüürist üle. Teil
 on läbtõstmine toimetada, mitte aga dellamerida. Mina ei
 peaks üleüldse oma auga kokkukäiwaks, inimesega juttu aja-
 da, kelle kruwid enam korras pole ja kes sellepärast politsei-
 likkudest korraldustest enam aru ei saa. Bealegi olen ma
 harjunud et politsei minu wastu ainult wiisakat tooni tar-
 wita. Wõimalus, et minul hing halwa ümberläämise pu-
 hul täis läheb ja ma märatsema hakkan, on väga tõenäo-
 line. Ja lahjutasundumine, mis ma siis politsei wastu
 sfise annan, noor, ettemõtlemata mees, see lahjutasundum-
 mine, seda wõin teile tõendado, ma tean, kudas protsessi
 aetaks, tean ka, kudas protsessi politsei wastu wõidetakse,
 see lahjutasundumine, ütlen ma teile, wõiks teie väga aus-
 tatud herra ninamehe, Berliini politseipresidenti, targest
 parandamata kuitõbisels teha.“

„Teie olete kurtategijaid Lõuna-Amerikasfe saatnud?“
 hüüdis leitnant.

„Olen!“ niutas Droll. „Ja nende hulgas oli mehi, kes
 tuhtuhoonest tulid. Kas nad sealt wälja lasti wõi tulid nad
 sealt ise, selle järele pole minul üal teadusehimu olnud.
 Mina olen wiisakas ja mitte nii uudishimuline kui mõni
 politseileitnant.“

„Teie olete nendele walepasid annud!“

„Selle lakkun ma kui laimuse wihaga tagasi!“ hüüdis
 Droll ja ajas enda sirgels. „Mina andsin nelle õige pas-
 sid, mis riigitrükitojas trükitud. Nad näewad pruunid
 wälja ja malfawad rahwastewahelises läbtõstmises umbes
 tuhat marka. Kudas tulete sellepeale, et mind walerahate-

gemises süüdistate? Ettevõtte, mille asemil ma testamenditegija soovil olen, seisab nii tugewal rahalisel alusel, et meie herrale poliitiseipresidendile ta saja aasta palga wõit-sime ette maksta, ilma et see meie kutruse augu sisse teeks. Ma ütlen weel lord, et mina ennast iial nende inimeste erasjadesse pole seganud, kellele elu seespool Saksamaa piiristi enam ei meeldinud. Kabe tunni pärast reisin ma tingimata ära. Kui herra poliitiseipresident minuga weel lord sõneleba soowib, siis rutate ta. Minu aadress on on Brakkia. Muu seisab ajalehes. Berliini büroo on kinni pandud. Kui meile weel kedagi tarwis on, astun walitsusega läbi-rääkimisese.

Poliitiseinikud lahtusid ja Droll töötas edasi. Kõik, mis tubades põlewat oli, saatis ta läbi korstna. Wahetewahel waatas ta talle.

Kui esimene tund mööda oli ja Droll parajaste oma tooli tahtis latti raiuma hakata, sõitis all üks auto ukse ette ja warsti koputati ukse pihta.

Droll märkas lohe, et see poliitisei ei olnud, kes tuli, läks ja awas ja kergitas laisalt fessi.

Sisse astusid proua Willburg Frank ja Dr. Schröder. Nad olid ajalehest Berliini büroo aadressi saanud ja olid tulnud Gontarpi järele küsima.

Proua Willburg Frank istus alles weel purustamata toolile ja Dr. Schröder andis Drollile seletust.

„Herra von Gontarp?“ küsis Droll. „Usna õige, tema on selle asunduse direktor. Õige kurjategijate asundus, selle-juures pole lahtluse. Seal on umbes tuhat inimest, ka naise, aga need wiitakse on seal ilma minu lubata.“

„Nii on see siis kõik õige?“ hüüdis Dr. Schröder wiha-selt ja wõttis ajalehe lahti. „Kurjategijate asundus! See on lihtsalt arusaamata!“

„Ja muidugi!“ wastas Droll. „Uwaliku arwamise praegu-sele seisuks on see igatabes weider. Aga ma julgen teie tähhelpanemist sellepeale lahtida, et meie oma ideedega juba järgmise ja sellejärgmise põlwe hariduseastmel seisame. Meie ei kirjuta enam, meie teeme. Mida enam langenud üks subjekt digufeteadlises mõttes on, seda süüdam on ta meile meie ettevõtte jaoks.“

„Ja herra von Gontarp seal kõigi nende kurjategijate keskel!“ wigas Dr. Schröder ja tippis hagi otja eest. „Ar-muline proua, see on lihtsalt nõbrameelus.“

Aga proua Willburg Frank näis teisel arwamisel ole-wat.

„Kas wõite mulle herra von Gontarpi õige aadressi anda?“ küsis ta Drollilt.

„Tropajoz ja Kingu wahel!“ wastas Droll. „Posti-ühendus on piisut keeruline. Kui kirjutada tahate, siis olen walmis seda laasa wõtma, sest just praegu tahan ma sinna reifida.“

„Ei!“ wastas proua. „Kiri ei aita. Minul on nõu ise sinna minna ja ka oma warandust talle tarwitada anda.“

Dr. Schröder lõi käsi kohudes koku, ega proua Will-burg Franki sõrjuw pill sulgus ta suu.

„Teie tahate tema juure minna?“ küsis Droll ja kät-lutas mina. „Mõistan! Graasjadesse ma ennast ei sega. Aga mina annan teile nõu: ärge minge. Teie olete daam, kes küllusega on harjunud.“

„Teie ei tunne mind!“ naeratas proua.

„Sis ei osta teie enesele sealsetid olusi ette kujutada.“

Dr. Schröder ei jõudnud ennast kauemine tallutada.

„Armuline proua!“ palus ta. „Kurjategijad! Mõtlege, kurjategijad, mõrtsukad, murdwarjad jne. Inimeste jätised. Sinna teie ei tõlba. See oleks lihtsalt hirmus. Põlisse metsa kohutatatus, palawil, ja teie kui üksik naisterahwas!“

„Teie tulete minuga laasa, herra doktor,“ wastas proua rahulikult. „Ma palun teid. Wõi kardate wahest?“

Doktor raputas pead.

„Nii siis, tulete!“ hüüdis proua. „Rutate ja tehke kõik reisuwalmis. Meie läheme selle herraga ühes, kui ta lubab.“

„Ei!“ wastas Droll kõige suurema kindlusega. „Mina pean just teie oma huwi pärast ei ätlema. Asundusel on just praegu sel filmapiigul raste kriiks, nimelt wälkimine. On wigu tehtud. Teie paneksite oma küllaskäigu läbi herra von

Gontarpi piinlikusse seisukorda. Sest elu seal asunduses wõib ligemal ajal elukardetawaks minna. Seal peab wõit-lus tulema — sõjariistad käes. Ja sellejuure on, armuline proua, daamid illeliigsed. Sellest saate wististe aru.“

Dr. Schröder nikutas pead.

„Sina ei saa sellest mitesugugi aru!“ ütles proua Willburg Frank. „Teie ütlete sõna daam wälja nagu haawamise. Nisugune daam mina ei ole. Teie awasite mu filmad, et herra v. Gontarp hädaohus wihib. Ja ma tean, et nisugusel filmapiigul minu koht tema kõrwal on.“

„Sellegivärrast,“ hüüdis Droll ägedaste. „ufun ma von Gontarpi mõttes tegewat, kui teid laasa tulla ei luba.“

„Noh, siis leian ka ilma teie abita tee sinna!“ wastas noor lest ja lahtus.

Dr. Schröder läks temale järele.

Droll raius tooli, mille peal Willburg Frank istunud, wäitestele tähtselt ja wiskas need tähtid ahju.

Berliini poliitisei jättis ta wangi wõtmata ja teatas wal-lituse kaudu Brakkia walitsusele, et Droll sinna sõidab.

Weel selsamal õhtul tarwitas see Pariisi rongi ja jõudis Bordeaux parajaste lahtuwaale laewale.

Proua Willburg Frank läks Dr. Schröderi seltsis umbes kaks nädalat hiljem teele ja sõitis Disaboni kaudu. — —

Rios aga walmistati protsessi Fritz Blashle wastu, kes mangilojas üsna lõbusat elu elas. Ametnikud, kelle hoole all ta elas, muretseid talle isegi tshetiraamatut, et ollatirju-tamine talle waewa ei teeks. Tema põsnud ka paha mees, waid õnnestas neid wähemate summadega. Kui ta seba olets nõudnud, oleksid nad ta ka ära pögeneda lastnud. Aga Fritz tahtis kohut, sest et ta enda tundis ilmsüüta ole-wat. Hiljuti oli ta oma kongi ukse kaudu pika telegrammi Santaremi wälja talitanud.

See jõudis õnnelikult korjapaatide juure ja nimelt ühe pakku kirja seltsis, mille arasaatja Ernesto Figueira oli. Sotero Anebra, see suur tegelane, oli Pariisist enda pika tele-grammi läbi walitsuse poole tunnistanud. Nüüd oli Er-nesto Figueiral ainult weel üks tee walitsuse kututamiseks: Fritz Blashle tuli ilmsüütlaks tunnistada.

Kaotas walitsus protsessi, siis oli see niihästi kui kin-del, et Sotero Anebra ta last langeda.

Kui eeluurimine Fritz Blashle wastu lõpetatud ja kaeb-tus juba koku seatud oli, ilmus Figueira tema juure rongi ja pakkus ennast talle kaitsjaks. Selleks pakkus ennast ka Droll pakkus kirjas.

Munduse walitsus astus lohe koku nõu pidama. Tar-wis oli kiireste kaaluwaid otsust teha.

Mihail Sollowoi pögenemise üle mindi sõnatult päe-wakorralle. Seesama sündis Perua presidendi teate peale, et ta wangi enam ei saada, kui raha makstud.

„Kingu“ oli Rantonisti tshjalit togaft tulnud. „Tropa-joz“ oli teel Europasse, kust ta muu seas ka traadita tele-grami saaks masinad ja kraami pidi tooma.

Fritz Blashle sellekohane korraldus tunnistati heaks.

Sis jõuti Inglismaa protessi juure.

„Teie suguwennad!“ ütles Gontarp lord Russele.

„Lambapead!“ urises see. „Aga miks hakkasime ka just Ingliise raha tegema. Oleksime wõinud kas wõi Monte-negro wõi Schweitsi raha järele teha.“

„Bidage algus salajas!“ ütles Gontarp tõsiselt. „Pea-legi, kui see wigu oli, siis ei teinud me seda, et selle juure jääda. Meirilt Labboni testament ja selle ideed on ju kõ-gil teada. Kord pidi see tulema. Mina panen ette, sulatame kõik rahatagawara ära, mis meie pankades weel on, ja pakume Brakkia walitsusele lahjutasuks, kuna me enbid Ingliise walitsuse ees wabandame.“

Lord Russele tegi näo, nagu oleks ta ääbitat joonud. Sellegivärrast wõeti ettepanel ühel häälil wastu.

„Meil ei ole wähematti õhjust rahulikust poliitikast loo-buda!“ kõnes Gontarp edasi ja mõttes Drolli peale. „Meie ja Brakkia walitsuse wahelord peab heaks jääma.“

„See tähendab,“ hüüdis lord Russele, „meie peame mitte-ametlikult Brakkia korruptsioni ehl häbematusst toetama, et pärast wõimust saaksime.“

„Mis on korruptsion ehl häbematus?“ küsis Gontarp.

"Mis tarwilit on, see pole põlataw. Politiline korrupsion on klassipolitika taasnähtus. Meil korrupsioni ei ole, sest et meil üksainus klass on."

"Ja sest et me ühesmeeles oleme!" jattas Hang-sü-Kwang.

"Brasilia po itiline struktur," kõnes Gontarp edasi, "näitab, nagu kõik kapitalistilised wabariigid, kaht partei warjundust, kes walitjuse pärast wõitlewad. Meil on ainult tarwis wiimas- tel walimistel allajäänud parteid tüüri juure upitada, kui meie praeguse walitjuse korraldustega rahul ei ole. Ainult pistlest osa Brasilia walijatest ei saa osta."

"See muutub aga otjata kruwiks!" arwas Lord Rusfel.

"Sellega saame hakkama!" naeratas Gontarp ja mõtles teemandite peale. "Wõime ka mõlemad parteid ära osta. Olets meil auahnust, wõitjime terwe selle maa tasku pista. Siis oleksime ise Brasilia walitsejad ja need herrad ei olets muud kui meie täidesaatwad komiteed."

"Aga mis sünnib siis," ütles Hang-sü-Kwang, "kui meie nende inimeste auahnust enam ei suuda rahuldada? Nende läes on wõim, ja kui nad selle tarwitusele wõtawad, kui meie nende nõudmist enam ei täida, mis siis?"

"Tulgu nad lord siia!" hüüdis lord Rusfel ja raputas rusikat.

"Mina olen igasuguse werewalamise wastu!" ütles Lubli Benjamin.

"Meil ei ole mitte niipalju auahnust, et Brasilia üle tahaksime walitse- da!" tõrjus Gontarp kõik kaalumised tagasi. "Meie seisame Meiril Sabbitoni testamendi alusel ja nõuame tema algatuse tallistamata edenemist. Sellejama õiguse peame ka Brasilia walitjusele jätma. Diei põhjened kõik see pahandus ainult elskarwamistel. Majandus- line ajajärk ei usu aatelisi piüdeid, kõige pealt neid, mis ise wabatahtlikelt klassi- politika raamidest wälja astuwad. Rohke unistatafelloididest ja kurjategijatest. Meie piüle olgu neid elskarwamisi tõrwaldada. Sõnad ei aita. Ültab ainult tegu. Kes meie asundust ise näeb, wõib ka selgu- sele jõuda, et Meiril Sabbitoni testament ainus wõimalus on, maailma kõlbiselt parandada. Eht küll meil siin ainult suured kurjategijad on, ei ole ometi veel ainuiki kuritegu olnud. Ja lootus on, et seda ka tulewit ei too. Mina mõilen, saadame presidendile ja parlamen- dile märgutirja ja palume asja jaoks iseäralist uurimise- komisjoni asutada."

Hang-sü-Kwang lubas kobe selle märgutirja koku seada. "Mõisam, tähtis on wõi veel tähtsamgi," jattas Gon- tarp, "et Fritz Blashte wabats mõistetakse."

"Pole tarwis!" hüüdis lord Rusfel. "Mina sõidan mõne poisi seltsis Riosse ja toon ta wangikojast wälja."

"Mitte wägiwalda!" tõrjus Gontarp. "Meie peame kõik tegema, mis meie wõimuses seisab, et see konflikt hea- dusega laheneks. Siin meie kaasabitä see ei sünni. Mõ lähed wannutatud meeste lohtu kätte. Wististe pole need mehed niisugused, keda ära osta ei saaks. Antonio Machado on selle jaoks sünnis mees. Ernesto Figueira ettepaneku palun wastu wõtta. Paremat kaitstjat meie juba ei leia." Kõik olid nõus.

Antonio Machado lahkus õrnaste oma Poola naisest.

Sgatjus.

Gontarp tegi temale peaillesandeks, walitjuse partei pea- meestega ühendust otsida.

"Do!" hüüdis Antonio Machado wõidukalt. "Mina tunnen wäga hästi seda meest, kes juba kaua aastaid Bra- silias presidentiks ja ministrid pultle upitab. Siin tema tahtmised ei lange Rioss ainult warblanegi katusele maha. Tema on wana mäsusepealik lõunast. Tema oleks wõinud juba kaks korda presidendiks saada, aga ta jääb seinte taha ja lükkab tited lawale. On kawal rebane. Kuid sellegipä- rast usun ma, et tal naha üle tõrwade tõmman. Wastutan selle eest, et seal ülewäl warsti teine tuul puhub. Kuid alla wietuhande konto pole seal midagi peale hakata."

"Ainult ettewaatus!" arwas Gontarp. "Raha wõite veel rohkemgi pakkuda."

"Ja ta andis temale niisama piiramata kredidi kui Fritz Blashtele."

(Järgneb)

Ta on hulluks läinud. . .

„Pagana päralt, nüüd on kell kolmteist!“ karjus ülemwalitseja Schulz ja lõi rusilaga laua pihhta, nii et ülellaasid waltserit tantsuma hakkasidwad.

„Kirjutaja, inimeseloom, olete teie siis tõeste hulluks läinud? Trumbi kümne asemel wiistab ta seitse lauale, nüüd on wõit jälle Saare, ja meie istume pigis!“

„Wabandage, herra Schulz, aga —“

„Ah mis, sin ei ole midagi wabandada, see on patt, millel andeksandmist ei ole.“

„Ei, tõepoolest, mu pea on täna segamine.“

„Onnets juhtus parajaste koolitõpetaja platši ning jattas partiid edasi, kuna kirjutaja, head böd soowides, toast wälja läts.“

„Rohm mahajääjat kõnelesiwad temast weel tütt aega.“

„Tema juures ei ole tõepoolest lõit enam korras,“ algas ülemwalitseja; „ma olen wiimastel päewadel mitu korda märganud, et ta päris segane on. Mõnikord wõib ta maha, nagu olets ta terve maailma kaotanud, wõi unustanud, teine kord jälle piilus ta üffilmi taewasse, nagu näeks ta igawest õnnistust — need on lõit waimuhaiguse märgid. Niisugune hull wõib wiimati terve mõisa põlema pista — ma pean tingimata herrale sellest teadustama. Ta on ju muidu üsna tubli kirjutaja, raamatud ja kassa on alati kõige paremas korras — päris lahju on mehest, ma arwan, et teda järelewaatuse all pidama peab.“

Teised nitustasidwad nõusolles peaga. Ra neil näis kirjutaja ju mõnda päewa nii imelik, ja metsawaht Saar jutustas ühe hirmsa loo ühest nõdrameelsest, kes peaaegu tema wanaema ära kägistanud olets; siis läts mäng jälle täie hooga edasi ja ainult üffitud sõnad ning rusikahõbid lauale kostisidwad juitsi täis olewast toast.

Wäljas seisis krahwliku mõisa arwepidaja ja piilus tõeste üffilmi, nii kui ülemwalitseja jutustanud oli, taewa poole. Tähed hiilgasidwad ja kuu waatas täie rattana maa peale. Herra kirjutaja ohtas, nii dige raskelt ja sügawalt. Tal ei olnud rahu enam sefisaadil, kui ta metsawahi Mariaga, kes linnast, kus ta õmblust, naisterahwa kästõõd ja majapidamist õppinud, tagasi tulnud oli ning temaga loigemata lohtu trehwates mõne sõna wahetas. Sefisaadil oli ta alati mõttes ja segane, õhtune walitseja pool istumine oli talle wastumeelt. Nüüd oli ta nendest lahti pääsnud. Seba filmapiltu oli tarwis kasulikul tarwitada. Kuttu sammus ta metsa poole, kus walguse kiir talle metsawahi maja tähendas. Keegi ei aimanud ta armastusest, ifegi Mariate mitte.

Mida ta dieti täna õhtu weel metsawahi majast tahtis, seda ei teadnud ta ifegi, aga üks salawägi kiskus teda sinnapoole; ta tahtis teadmatalt neiu läheduses wiibida, waff eht teda salaja waadelda. . .

„Sa oli eesmärgil.“

Metsawahi maja oli metsa ääres, mets omalt poolt piiras jälle siitpoolt krahwlikku suurt järwe. Maja oli kõrge aiaga piiratud. Kuid kirjutaja oli ta hea turnija, ja ta salajane armastus lihas ta jõudu ja julgust. Ta wibutas enefe üle aia ja sammus läbi põesaste dige maja lähedale. Ühest ainaft tungis hele walgus wälja, see oli Maria aten. Kirjutajal kloppis süda tõwaste. Seal istus ta jumaldatud neiu laua ääres ja luges hoolega raamatut. Mõnikord waatas ta unistawa pilguga aina poole. Mille peale ta küll mõlles? Urwatawaste on tal mõni kallite linnas, mõlles kirjutaja ja tundis, kuidas ta südamenurka sappi woolas. Pahadest mõtetest äratas teda aiawarawa triufsumine.

„Sa tundis metsawaht Saare häält, kes mõisast tuli.“

„Õff! Raaro, õff!“ kuulis ta teda hüüdwat.

„Imberleerata, aia peal olla, see oli kirjutajal filmapilgu töö; suur duekoer oli tal lannast kinni hakkamas.“

Kirjutaja libistas ennast aia pealt alla. Midagi riide kirjefimise farnast oli kuulda. Oh häda! Õnnetumal kombel oli ta oma pükstega üle naela libifenuud. Üks tütt sealt tohast, mis katet kõige enam tarwitab, lipendas aia

otsas. Kirjutaja kattisest pükstest wõhtis tartus sealt tohast wälja, kust teda kõige wähem otfida teatase.

„Jumala päralt, ta seda oli weel tarwis!“ õhtas õnnetu armastuse-kandidat, kuid aega ei olnud wiita. Suulekirujel weeres ta järwe poole ja peitis end pilliroogu.

„Selle wahėjuhumise ajal oli ta ülemwalitseja õue wärsket õhtu hingama tulnud. Ta hüüdis õõwahti. Lõpuks leidis ta selle pingil sügawas unes.“

„Wanamees, aja ennaft jalule!“ hüüdis ta ja raputas magajat, nii et see pearegu pingilt kulluma pidi. „Waata ette, et ma homme palgast maha ei wõta, niisugune unimüts! Oled sa kirjutajat loju tu'ema näinud?“

„See oli tarwidufeta küsimine; ülemwalitseja wõis ju loogikalikult ife järeldada, et niisugune unine wanamees, kui õõwaht Saat, midagi kuulnud ega näinud ei olnud.“

„See eitas siis ta ülemwalitseja küsimise peale ja lubas edaspidi terasem olla.“

„Waata ette“, mürisef see ja pööras kirjutaja korteri poole, et ta kodus oleku üle ife telgufele jõuda. Kudas imestas ta aga, kui pesa tühja leidis ja kirjutajast jälgegi kusagil ei olnud.

„Parandamata haige!“ sähwas ta habemesse. „Atleb enefe haiglase olewat, teeb mängus kõige jämedamaid wigast ja ei lähe woobisje fiiski mitte. Kui ta omale wiimaks midagi häda ei tee? Niisugufelt hullult wõib ju kõite oodata. Igatahes peab teda õffima hakkama.“

Kolmas mängumeesest oli, nii kui teada, koolmeister olnud. Tal oli kõige lähem tee koolimajasse, kuid tal oli ta aega kõige rohlem, kuna koolise waherõõ oli. Ta tahtis oma palawat pead jahutada, wõis ta ju homme tauem magada. Sellepärast ja weel ühel teisel põhjusel saatis ta metsawahi tuni uk'eni ja pööras nüüd järwe poole. Ra tema armastas metsawahi Mariet. Unistawalt seifis ta järwe kaldal ja kuulas pühakult pilliroo labinat. Kuid mis see oli? Nägi ta tontifi? Dige selgeste ta ees libises läbi roheline pilliroo midagi!

„Kes seal on?“ — Miskit wastust. Kõlm juga jooks koolmeisteril ü'e ihu; nõõrilt jooksis ta mõisa poole ja pöras siin walitsejaga lohtu. „Ma õffin kirjutajat, teda ei ole kodus, ma lardan, kas ta omale midagi häda ei tee.“

„See ta siis on, tema ta siis on!“ hüüdis koolitõpetaja; „tulge ruttu järwe äärde!“

Selle wahel oli meie kangelasel fiiski wähe lõbu niis- kes pilliroos; ettewaatlikult ronis ta omast peidupaigast wälja, ta lootis bö kaitse all märkamata loju pääseda. Särsku kuulis ta oma taga sammust; filmapilt haarati tal paremalt ja pahemalt poolt kinni ja tasiti teda ta protestift hoolimata edasi.

Tema wahjanügemine ei olnud ta sugugi inimlik; lõhtifed pükfid, kübara oli ta ära kaotanud, juuksed rippusid tal metfikult üle kõrwade, siia juurde weel ta hirmust suured filmad.

„Ma ütlesin ju,“ pomises ülemwalitseja. Nad jõudiswad lõit kolm mõisa.

„Saat, tee pritsituuri wärawad lahti, kirjutaja on järsku hulluks jäänud, ta peab õffets siia jääma. Waata aga hoolega järele ja ära lasse teda mingi tingimisel wäljal!“

Siin ei aitanud mingi palumine. Käst sai täidetud ja kuuri uk'ed pandi õnnetuma taga kinni. Eñte märatesse ta, kolistas ufse kallal ja karjus. Kui see aga midagi ei aidanud, leppis ta saatufega ja misas end õdgede peale.

Nii kui elektrituli käis teisel hommitul teade suust suhu: „Kirjutaja on hulluks läinud, ta on pritsimajas kinni, eila õhtul on nad tema weest wälja tõmmanud.“

Rohufetuult teatas ülemwalitseja Schulz seda hommitul ta krahwile.

„See ei wõi wõimalik olla, armas Schulz. Inimene, kes nii täpisealt raamatud ja kassa korras peab, kes nii mõdistikult oma arwamist awaldab, peab ta oma mõistuse üle walitsema wõima. Ma tahan temaga ife rääkida.“

Krahw läks pritsituuri, kus ta wangi weel magamast leidis; see lendas ülesse ja seadis end, oma seifutorda meel- detuletades, wastu seinale.

„Atelge ometi, armas kirjutaja, mida teie fiin teete?“

Sulge ometi ligemale, miks teie end nii vastu seina rüfitate?"

"Ma ei wõi mitte, herra krahw, minu pütsid on — tatti."

Mis nüüd järgnes, selle üle wõib wai'ida. Sgatahes tuli krahw dige lõbusas tujus tuurist wälja. Ta kästis kõigepealt ritseid ja muud tingimata tarwiliku tuua.

Ra metsawahi majasse oli teade hulluks läinud kirjutajast tunginud. Maria ietus weskiste siimadega oma toas. Waene mehikene, kui kahju mul temast on, mõttes ta, ta meeldis mulle nii wäga, ma rõemustofin juba, et järgmisel pidul temaga tokku saan. Ta on nii alandlik ja wiisakas, ta oli mulle palju, palju kallim kui tooliõpetaja, ja nüüd pidi ta h. haks minema!

Ta pill juhtus läbi aina tee peale, mis mõistagi metsawahi juure tuli.

Rägi ta siis und? Sealt tuli ju see, selle peale ta praegu mõtelnud oli, omas uuemas ülikonnas, wähe rõhutamist, kuid siiski mitte sugugi hullu nägu, ja tema kõrwal krahw, kes lõbusas tujus näis olewat ja kirjutajaga elawas jutus oli. Mõlemad tuliwad majasse. Maria süda tujukus peaaegu kuuldamalt. Ta aimas, et midagi tähtsat tulemas on, mis ta teda puudutama saab.

Ilkpe peale koputati ja tema waitse „fisse" peale astus kirjutaja tupp. Marialt pääsis ehmatusehüüe, kirjutaja paleb lästid punaseks. Ta ei julgenud ülesse waadata ja algas tasase wärisewa häälega:

"Urge kartte, neiu Maria, ma ei ole mitte loll, nii kui inimesed räägivad, waid dige terve. Kõik see jutt tuli ainult sellest, et — et — ma teid nii armastasin." Ja ta jutustas oma õujuhtumisi. "Krahwherra kästiswab," jalgas ta, "et ma teie poole tuleks, kuna temal teie wanematega midagi tähtsat kõnelema on. Krahw arwab, ma peaksin naise wõtma, ta tahab minu palka suurendada ja mulle suuremad eluruumid anda. Nüüd pean mina, et, tahan teilt küsida, kas teie mulle abitaasats ei soowi tulla?"

Nüüd oli Maria käes kord punastada; ta mängis põllepaeltega ja waatas maha. Kõik tuli nii järsku, wähe endise ja nüüdse wahel oli nii suur. Kui aga kirjutaja ta juure astus, sügawaste ta siisilmadesse waatas ja, lätt tema püha ümber pannes, oma küsimust kordas: "Maria, tahad sa?" — siis ei wõinud ta teistki, kui oma pead ta õla najale langeda lasta.

Samal silmapilgul awanes uks ja krahw, isa ja ema Saarega, tuliwad nähtawale: kõik olid noore paari õnnega rahul.

Dulmad peeli pea; noorpaar kolis krahwi poolt sisse-seatud uutesse ruumidesse.

Kooliõpetaja trööstib end ühe teise, sellele ta pea kosja läheb. Lemmalitseja, kes oma parema poole taotanud, on tihti noorepaari pool külasteks ja ütleb siis ilka sügawmõtteliselt:

"Mõnda aega hull olla, pütsid lõhki kistudo, mitmed tunnid pilliroos käimeta, ei ole veel kõigepahem; peasti on, mis sellest kõigest wiimaks wälja tuleb."

Am.

"Mispärast te endid abielusidemega kõitite?"

"Ma ei ole sellepärast veel koidetud. Minu mees on partei kõnemees ja terwed päewad ja ööd ei ole teda kodu: peab kihutuskõnelt!"

Matti unistus.

Kui mõnus on külmal talwel soojas toas! Puud pragisewad ahjus (Matti'il puid ilka on) ja maaliwad punast kuma wastasfeinale. Kõik on wagane ja widewiku hõlmas. Ainult wana seinatell taob oma tutawat laulu: tit-tat. Näib, nagu oleks ta tema mõtetes, ta lõõgid kuulwad harwemad kui harilikult. Mõnus on niisuguses wagases, poolpimedas toas ütsinda wiibida (Matti' lõõb petroleumi peale kõega). Mõtted lendawad ja ekswamad musta minewikku. Silmade ees warieriwad mitmesugused kujud — pildid. Wäljas aga kahiseb kõle taline tuul. . .

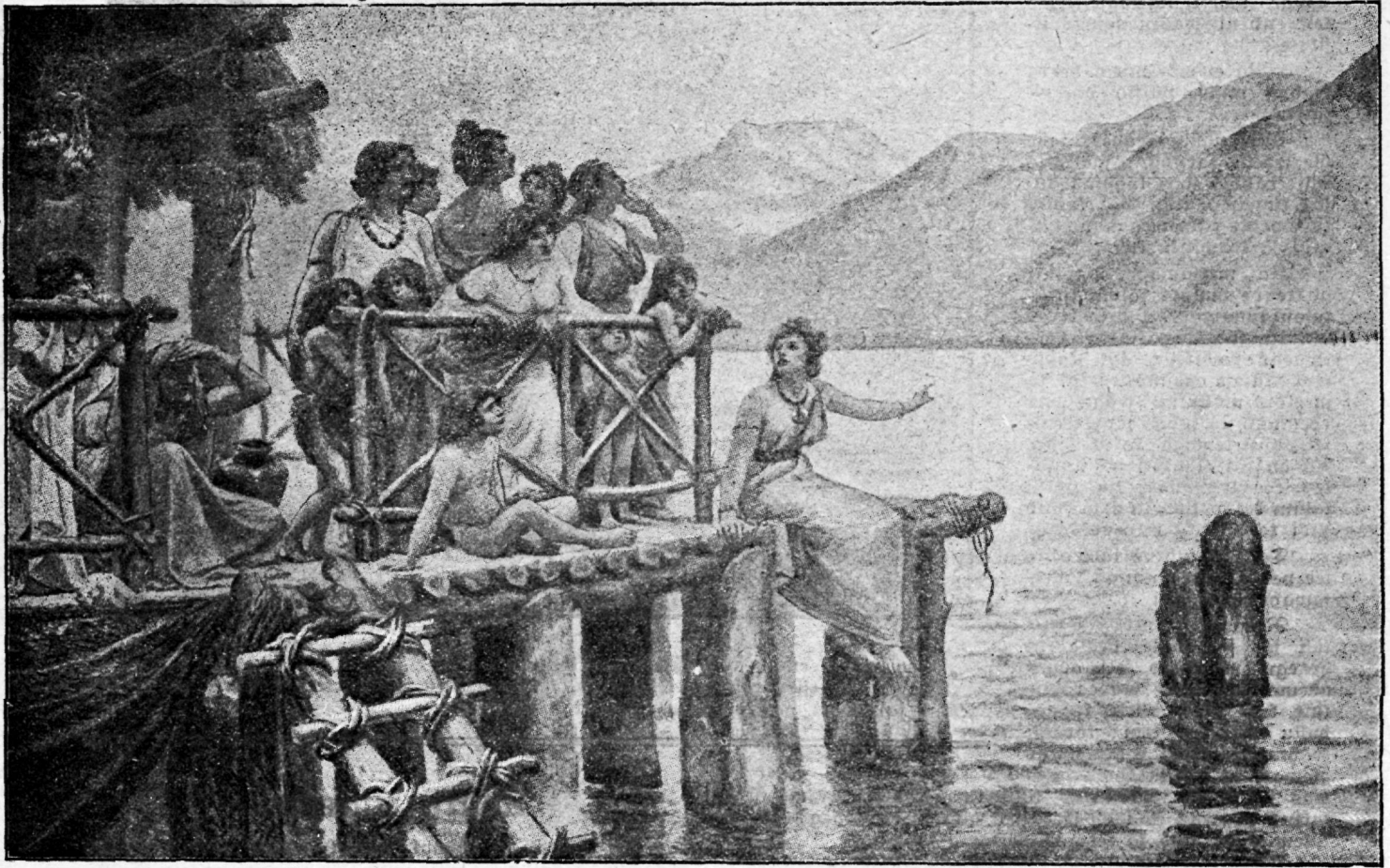
"Jah pojatene, need oliwad teised ajad! Nüüd ei lähe keegi ilma sooja riideta toast wälja — kobe haigus taga, siis läidi pikad teed sallideta ja wilkideta, lund ja das kaela wahela ja pöue — kellel aega oli haige olla.

Siis weel see leib! Danid tüki tiwi peale — tuul ajas minema, enam oli haganaid kui jumaluwilja. Eradele pandi haganaid niikaua hulta, kui vastu seina wifates enam ei trõbisenud — siis alles wõis weskis jah-watada. Kuid kesse haige oli! Sugewamad oliwad kui nüüd! Oli uue majale palkist tarwis — kesse hobust wõttis, oliwad ju ta luukered, keda tuul ümber lükkas, — saadeti mehed metsa, palgid õlale, ja wäljas olid nemad. See oli teine aeg! Siis tehti tööd!"

See oli wanaisa kuu, kes mulle nii kõneles. Pitad juuksed katstawad ta kaela ja osa lambanahkest kasulast, habe oli temal ju hall. Mäletan selgeste ta uuriwad filmi, trotslitta näojoone ja ta walgut, läbitungiwat häält. Soolimata kahetsakümnewiitendamast eluaastast kõndis ta lepita ja nägi weel hästi.

"Kas sa siis kunagi haige ei olnud?" küsifin mina, wanaisa woolikat juttu taktistades.

"Haige! Wäsinud! — Julgesid korra woodisse jääda — pütsfaga ähwardati, kuni see woodist wälja sai — roh-

Dotel.

fem tegu siis anti meel. Suvel pidid loidust saadit nelja jala pikkuse wiatatiga raiuma, nii et känd langetis jäiwad. Döfel pandi weel mõisa rehte peksma. Tolm tahtis tihti hing mätta, silmad wajuwad wägise kinni, — aga märkas tubjas, siis ütspuhas, loerale eht sinule — söimusednu weel manasada. . . Dea suu ja kannata.”

„Põrgulised peksiwad ju siis põhjufeta, asja eest, teist taga?”

„Seal nüüd waadati, hoop enam eht wähem, ütstõit tallele ta juhtus. Olin ühekorra wennaga — ta oli Lill — rutist lõitamas. Suur tütt — pool põldu anti kätte, paari päewaga pidi walmis olema. Inimeisi kufagilt saada ei olnud. Ei aitanud muud kui Eõnu tõi naife ta laasa — noorem pois oli alles kolme nädaline — rutki peab otja saama. Dani lapse suurema poissiga parmaste wahete leiwatõttide juure, las karub, kui tahab, tel nüüd aega on teda kuulata! Tõlti aja pärast lähed Eõnu lapst waatama, näeb: suurem pois nolitsenud lähiri punni lahti, ja natutene piima, mis meil hing taga oli — jookseb tõit firinal maha. Dattab poissiga taplema. Rubjas, kuriwaim, kuuleb, tuleb ta sinna. „Mis sa lojus kãratsed siin! Eõttada ei wiitsi, tuleb sja lapsega riidlema. Mis sa neist omale muretsefid, kui sa nendega hak-tama ei saa. Waat’ sulle!”

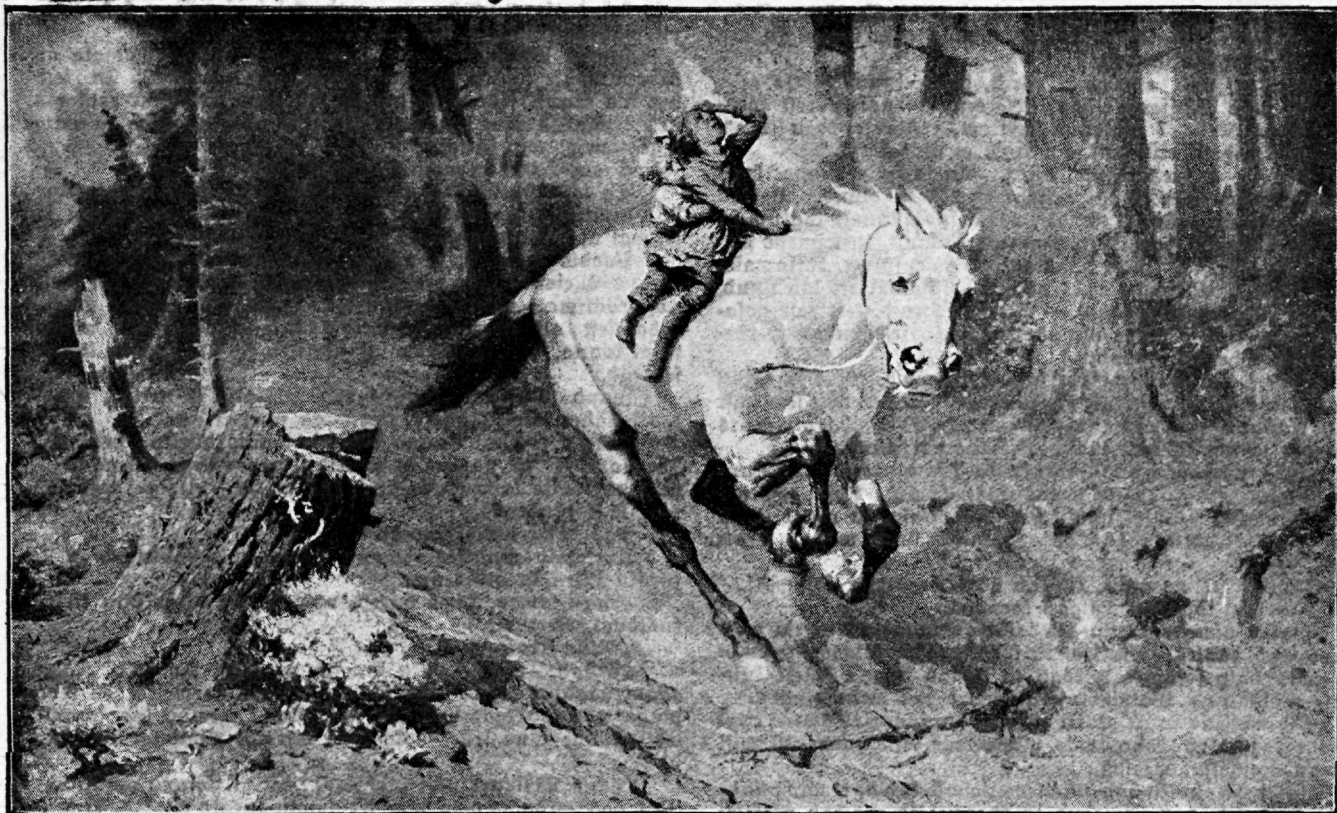
Ja tütti kümme ladus teisele palja piha peale, weel nõdala pärast oli selg sinine ja worbid taga. Di seal siis asja wõi digust?”

„Mits sa, wanuifa, siis tubja pead kaenlasse ei wõt-nud, kui sul jõudu nii palju oli?”

„Dea ütelda, poiakene, hea ütelda! Ets pane käsi ette, kui wihma sajab! Utab see, et ühe tilga ära warjab, kümme kujuk teisa asemele. Ja wõt les sellest ligatord suurt täbele panigi, oldi harjunud: „Ets ihu taha wahest harida tah!” — üteldi.”

„Sah, isakene, aga mina olefin kohtusse kaebanud, tas wõi finatini kobe!”

„Nüüdne aeg, nüüdne weri. Kohtusfel Lilla Jaagu moodi. Widas talwel uue aida jaoks alustawa. See mõlemil pool ääres kõrge tuisanud. Korruga tellad lõit-sewad — saks sõidab wastu. Kus sa hing lähed, raske kumiseoreem ree peal, wilets hobusekronu ees, kõrwale tõmmata wõimata. Herral tats hobust ees ja tühi saan, temal palju kergem ruumi teha, mõtleb Jaat ja jätab hobuse tist teed seisma. Juba kutsar kisab laugelt ja käsfiib teed wabaks teha. Herral sõimab, wannub — wana A. parun oli o’nud — lubab tappa ja maha lüüa, kui mees hobust ei torista. Käsiib wiimats kutsarit noaga Jaagu hobuse roomad katti lõigata. Jaat nutab, palub jumalateeli, les sellest kuulab, jää tee peale eht tee mis t.h.ad. Lõitawad roomad katti, ajawad hobuse ära, weeretawad kiwid maha ja sõidawad siis kirudes minema. Jaagul oli nutt waraks. Sidus siisti päitse ohe. litudest ja sedelka rihmadeft uued roomad kol’u, weeretas kiwid uueste peale ja kobas suure waewaga kodusse. Sei-sel päewal lähed tiheltonna kohtuherrade juurde kaebama, et temaga niisugust ütlokohut tehti. Kohtuherrad küsiwad, mis roomad need oliwad: nahast wõi nõõrist. Ütlewad siis Jaagule: Nõõrist roomad ei malsa midagi, ta wõida

Saatuse hoolets

omale lohus talludest jälle uued keerutada; aga see, et ta herrale vastu hakkas olla, suure trakwi väärt. Otsus: Dühapäev peale jutlust kirikupostis kaksikümne hoopi. See oli siis Jaagu lohuskäit. Diguse asemel tehti nähtüimats, et taebama tulid, lahjutasumiseft pole juttugi."

II. Olga —
Sahtsin wanaisale weel vastu waielda, aga hele luu pistis oma serwa pilwe ääre alt wälja ning wanaisa witrastus ja talweunistused kadusiwad kui tina tuhla. Tuul wingus korstnas ja raputas aiawärwaid, tuni aiateiwad pauludes lõhlesiwad. Koerad haukusiwad ning kusagilt eemalt kuulbus midagi tumedat, millel nagu waresse waa-kumifega sarnadust olets olnud. See kuulbus, nagu jaa-taw wastus wanamehe minewiku jutustuste p:ale. . .

Aug. M . . . p.

Pildikesed tulepiirkonnast.

Gustaw Ed. Prael.

(Järg 4.)

Esimised rewolutsionipäewad.

Peale märtsipäewade, kus kõigist laia Wee-maa suur-teft sündmustest küll aimu oli, aga midagi kindlat ei tea-tud, kus ühte-teist arwati, arutati, aga millegis otsusele ei jõutud, sest ülemus, kellel wõimalus oli ülewaadet, seletusi jne. anda, sikhindlalt waitis*), hakkas aprilli algusel asi aegamisi arenema.

Asutati mitmesugused komiteed, waliti saadikud, peeti koosolekuid, ettelugemisi; ilmusid ajalehed, peeti kühutawaid kõneft; pääses äge ülemuse aresteerimine lahti jne.

*) Kirjelbus „Meie Mäts“ nr. 141.

Elu kraawides, referwides lihas ja lees.

Waitsjed, wähenõudlikud, ilma selgroota, kirjaoslama-tad wenelesed muutusid üle-hõ kõige ägedamatels rewolutsionäridels.

Nende waelesete peaajudes walitses kõige suurem kor-ralagedus, arusaamatus. Karjuti „hosianna“ kõigile, rää-kis see nii ehl teisiti.

Rui ägedatel kühutuskoosolekutel nõu anti, kõiki jalka joost ülemusi lahti lasta, tõttati neid lohe ülepeataela are-sterima. Rui sellepeale lohe aga teise kõneleja poolt krasele-tati, et ka jalka joost ülemused Wene alamad on ja sage-daste oma iseloomu, tegude ja wäljaastumiste poolest palju õiglasemad ja kohusetruumad on, kui nende Wene seltsime-hed, siis karjuti ka sellele kõnelejale samuti huraa, ja joosti lohe aresteerimist takistama.

Nõnda sündis segadust, patšu-werd ja ülekohtulisi wäl-jaastumisi palju, mida sagedaste pärast wõimata oli paran-dada, heals teha!

Ruid aegamisi jäid ka sarnased turwad nähtused wä-hemaks, hakati rohkem külmawerelise-mate, ifeteadlikumate Cesti seltsimeeste seletust, juhatusi ja näpunäiteid tähele pa-nema ja neid omaks wõtma. Cestlased aga hakkasid eneste koondamiseks, omawaheliste ühenduste loomiseks sammusi astuma.

Patallipillatuna kõikidesse polkudesse, roodudesse oli cestlast esimeses diwisjonis taunis kogutene, kelledega tar-wis oli tutvuneda, ühiseks koguks koonduda, et mõtteid wahetada, ühiseid korraldusi teha, sibeneda!

Selleks läks tülil tööd ja waewa, koguneti enne üsktu-tes roodudes, siis patalljonides, ja wiimaks läks korda terve polgu cestlast ühisele koosolekule kokku kutjuda.

Mida arwurikkam cestlaste logu, seda waimustawam töö, ja terve diwisjoni cestlaste kokkututle wõeti wiibimata käfile!

Ükskõige kollude esimesel liinil viibimise tõttu oli see kaunis raske. Kuid raskustest saadi üle ja koosoleku aeg ja loht määrati kindlaks.

Wärsta neli esimeselt liinilt, põlise tammemetja alla, hakkas juba aegjaste õhtu eel eestlasi igast äärest kottu valguma. Kella 7 oli mitmesajaline eestlaste loju, koos. Viimase mehenti olid kõik ilmunud, ei ühtegi puudu.

See oli suurepärase õhtu. Nii suurt eestlaste loju polnud Rumentia pinnal kunagi veel koos olnud. Paljud nägid üksteist esimest korda peale kodupinnalt lahtumise, paljud, üksteisele hoopis tundmatats jäänud, tutwunestid pik-kamist uueste. Paljud ei leidnudki oma sõpru, tuttawaid, need olid ühel või teisel põhjusel sõjawäljalt lahtunud, haigeks jäänud, haawatud — surma saanud, teistesse osa-desse saadetud. Nende üle päriti teateid jeltisimeestelt, rde-mustati, kahetseti, imestati!

Terwe metsaalune elab, liigub, käreseb, niipalju Eesti keelt, niipalju rõemjat naeru, imestusehüüdeid pole siin wiist ial kuulud, ja aeg kaob kiireste; hakkab juba pimedats minema ja sin ja seal süüdatatse kuuwad raod põlema.

Ühe suurema tule ümber hakatats laulma. Kas kuu-
leb Rumentia pind ta wägewat Eesti laulu. Kõik kogune-
wad lauljate ümber, kõiki kisub laul kaasa, ja peagi tõlab läbi wailse õhtu sadandete sõjamehe suust wägew Eesti laul.

Kuulab põline mets, kuulab ääretu wõeras sõjawäli.

Kui laul lõppenud, algab koosolek.

Wailse pimedat metsa all kajawad kaugele kõneleja wai-mustawad hääled. Suitsew tuli walgustab kahwatut ümb-ritsewat halli sõjameeste loju ja annab kõigele sellele kuu-
lelise wälmuuse. Waimustustuli põleb iga mehe hinge.

See esimene suur Eesti sõjameeste koosolek wõera riigi piirides, sõja-öö kohutawas piirkonnas, ei unune küll wiist kellegil osawõtjal meelest.

Ja juba hakkawad tuleb metsa all kahwatama, puude latwus tõuseb hall amarus ja koosolejaid waidab päikesetõusu eelne tunne, kui üksikult ja salgataupa laiali hakatats minema.

Suure töö algus on tehtud, esimene suurem samm Eesti sõjameeste ühenduse loomiseks wõera riigi sõjawäljal as-
tutud, ja otse kui uuel elul sammub igaküts omale poole, täis usku lootusrikkamasse tulewikku.

Akwarium.

„Pois, ja oled ju wana tülitus ise!“ ütles isand Meis-
ner oma seitsmeaastasele pojale — sõna, mis tal itka wälja
libises, kui tal muudest põhjustest puudus tuli.

Hansi Meisner puuris sellepeale oma mustade näppu-
dega silmi ja jooksis huludes toast wälja, mille tagajärjeks
oli, et elutoast etteheitlik „Aga Berthold, kuidas wõid sa
ometi!“ tõlas. Meisnerite juures oli moodiks, et igakord,
kui emand Piina Hansilest karistas, isand Meisner seda jä-
medaks ütleõhtuks luges; ümberpöördukt oli emand Meis-
ner wihane, kui isa tema wõsu juures midagi korratut
leidis.

Isand Meisner ei imestanud sellepärast sugugi, waid
wastas kõige suurema rahuga:

„Minu arwates on see tõeste liig palju, Hansile sünni-
päewaks akwariumi kinkida. Eisteks ei ole meil selle lastile
parajat paita, — teiseks peab nende loomade eest ta hoolt
kandma, ja et seda meie majas teegi ei tee, on enam kui
kindel — kolmandaks maksab niisugune lastilene, kus loo-
madel wähegi liikumise wõimalust olema peab, itkagi hulga
raha. Nii — —“

„Jah, Hansil on tarwis ainult midagi soowida, kohe on
sul tosin „kui“ ja „aga“ käepärast!“ jähwas emand
Meisner nii terawalt, kui oleks ta keel sama teraw, kui
sutanõel, millega ta praegu Hansi suklasti nõelus. „Ma
arwan, et see last wäga hästi sinu aktide pingile sünnits —
loomatest toidan juba mina, ma ufun, et nad nii paljundud-
litud ei ole kui sinu mops, kes ainult hakkliha sööb — ja

mis kuludesse puutub — — noh, kui ja igapäew kaks figa-
rit wähem suitsetad, siis on kuu jooksul kõik taha!“

Isand Meisner teadis harjumusest juba, et asjata on
kõhe wiimase punkti üle oma küsijeluuga waielda. Ta lep-
pis siis ainult selle tähenõusega, et tema akti pint zoologia
aed ei ole, ja liis juure, emand Piina tehti, mida ta mitte
tegemata ei wõi jätta.

Enam Hansi mamma ei tahtnudki.

Ta läts ühel ilusal päewal hra Bäterlingi kauplusesse
W. uulitsal, kus kõiksugu toalinõude ja keratoolidega ja
sejongi ajal ta konnade ja sisalikutega taubeldi.

Soodis olewad papogoib tegiwad pörgumüra, ning
emand Meisner pidi hra Bäterlingiga enam läte kui keele
abil rääkima. Sellest ta tuli, et, eht ta küll ainult kolme
loomatest oli soowinud, õhtul lastilene loju toodi, milles
kolm konna, neli igawärwilit sisalittu ja üks weuuss lõbut-
seiwad.

Isand Meisner tegi suured filmad ja neelas, suurt
lasti nähes, ainult suure waewaga midagi alla.

Teatud kortsust emand Meisneri ninajuurika peal nä-
hes, arwas ta paremaks waitida, ta sai ifegi sellega wal-
mis, et omale kurwa näo tegi, kui wälja tuli, et last akti
pingile ei sündinud.

Aga kuhu nüüd temaga?

Uurimist waatles emand Meisner mööbleid toas ja
järstu ütles ta otustawalt:

„Ma arwan, kõige parem pait lastile oleks sinu kirju-
tuslaual, Berthold.“

„Minu kir — —“

„Nojah. Sa ei tõõta siin ju peaaegu ilmasti. Kõige
enam nädalas tord — ja siis on ju igakord wäike töõ teda
maha wõtta. Igatahes, kui see sulle ei meeldi, siis peame
lihtsalt ühe lüna selle jaoks teha lastma. Muudugi nii ühna
obama. — —“

Isand Meisner pidi „tahtma,“ tal ei jäänud muud üle.
Pist aga, mida ta oma uue kirjapapi peale wiskas, ei kuu-
lutanud head.

Sünnipäewa hommik tuli ja Hansi oli, akwariumi nähes,
üldõnnelik. Üinus, mis talle ei meeldinud, oli, et ta loo-
matest silitada ei saanud. Waewalt oli ta ühe filmapilgu
silitada, kui ta ju klaaskasti kaant kergitas, et üht konna,
kes wälja tippus, silitada...

See rumal loomane aga ei saanud silitamisest aru, ta
ajas filmad punni, ja ühe wõimja hüppega oli ta ju tolmua-
lapi korwis, sealt läts tee atna riivile ja edasi kapi otja.

Hele da hulumisega teatas Hansilene elutuppa, mis sü-
ndinud oli. Kõlaw kõrawaop, millega isa teda selle peale
õnnistas, saatis mammatse niisugusesse ärewusesse, et ma-
jaifa meelterahustamiseks sunnitud oli redelit tooma, et põ-
genejat kapi otjast otstida. Kuna ta surmahirmus ülemisel
pulgal hõljus ja emand Meisner all kõige õrnemates too-
nides: „tule ometi, konnatene — ts ts ts — tule alla, ar-
mas loomane!“ meelitas, istus otstataw sügawas rahus ühe
lehe peal ja rõemustas oma wabaduse üle.

Alles järgmisel hommikul leidis teda tüdruk Minna aja-
lehe mapist ja toimetata tema lasti tagasi, kusjuures ta mitte
ei unustanud „jälleda looma üle“ paar wähe wiisakat tä-
hendust teha.

Sama päewa pealeõunat alles tuli emand Meisnerile
meelde, et ta päris unustanud oli küsida, mida konnad söö-
wad.

„Kas sa, Berthold, mitte ei tea, millega neid toitma
peab?“ küsis ta oma mehelt.

„Kust mina seda tean?“ wastas see külmalt ja keeras
näo teisale. „Sa pead siin hra Bäterlingi küsima.“

Emand Meisner reisis jälle Bäterlingi juure, kellel
peale kanariakindude nüüd ka kolm ahwi pensionis oliwad,
ja awaldas ärritatult oma soowi.

„Mis, konnad ei söö mitte?“ hüüdis Bäterling. „Jah,
siis ole neil igatahes nälga mitte!“

„Ei, ma tahan teada, mida nad sööwad!“ hülgas
nüüd emand Meisner täie jõuga.

„Ah soo! Noh, kärepeid, kallis daam — kärepeid!“

„Kärepeid?“

Emand Liina katsus, et ta ruttu poest välja sai. Kärpsed! Kuna ta korter põhja poole, oli kärpsed sama vähe, kui värsteid mune talvel. Kuid mis see kõik aitab. Konnad on lord olemas ja tahavad elada.

Nüüd algas Meisnerite juures kärpsed, millest kõik perekonna liikmed tegelikult osa võtavad. Hansi määris kõik alnaruudub, kistus kardinad alla, tallas nädala jaoks laks talbrekut, ühe piimatannu ja ühe võitooft puruks. Minna taples, et teegi alati kõõgis ringi ronida, ja, tuttawate poole minnes, võttis emand Meisner ilka tühja tikutooft kaasa, et paar raswast pirtsajat koju tuua.

Kõige enam piinatud oli aga isand Meisner ise: wähesed olemas olewad kärpsed leidusiwad just tema töötas ja muutusiwad harilikult lõuna eel elawamaks. Kuna ta siis rahulikult sohwanurgas lamab, tuli Hansi salaja, saagiahne kui indianlane sõjateel, ronis sohvaleeni peale, lükkas paar tooli ümber ja tegi koledat tisa, kui tal saad käest ära libises.

Teised klaastasti elanud oliwad palju hõlpsamalt rahuldatavad. Nad sõiwad jahutõukust ning isand Meisner tellis neid kohe 300 tükk walmis. Tagawaraks hoiti neid kappis, sinises karbis, jahude sees. —

Laupäewa õhtul sõõdi Meisnerite juures, wana kumbe järele, munaõõkisi.

Hansi ootas munaõõkisi ju terwe nädala ja tuli ka nüüd, lookit tules, ootawalt kõõti.

„Minna, kas nad ju walmis on?“

„Minna näis pahas tujus olewat, ta pomises midagi oma ette ja lükkas Hansi sõnalausumata uuesti välja.“

Talbrek munaõõkidega, juhtruga üle puistatult ja ühes dunamoosiga, ilmus lauale. Jüuga hakkasiwad kõik tööle.

Mõne minuti pärast pani isand Meisner noa ära, võttis ühe koogitüki kahwi otja, nuusutas seda, waatles kahtlaselt ja raputas siis pead.

„Ma ei tea, mulle näiwad tänased koogid nii ijeärakitud, kas sa ei märka midagi?“

Harilikult oli oli emand Meisner niisuguste märkuste peale kolepahane, täna aga kõnelesiwad asjaolud liiga tema vastu. Ta nitutas sellepärast murelikult pead.

„Ja mul näib ka nii. Ma kõlistan kohe Minnat.“

„Minna ilmus, seadis end kohe laua ette wõitluseisufordra ja pahwatas enne kui teegi midagi ütelda sai.“

„Kendele munaõõkidele ei wõi ma midagi parata! Ma olen enese nendega ju mustaks wihastanud! See uus jahu ei sündinud kuhugi — see oli klompis ja täkikeisi täis — niisugusest jahust ei wõi ju teegi inimene häid lookit läppetada!“

Emand Meisner raputas pead.

„Ma ei ole ju wärsket jahu muretsenud! Kus ta seis, Minna?“

„Kappis — suures, sinises karbis —“ Raginal lullus isand Meisneri tool ümber, suurte filmadega hoibis ta lauakandist kinni.

„Suures — sinises karbis — — taewas tule appi — seal — seal olid ju — jahutõugud sialikludele — —“

Ta tahtis weel edasi kõneleda, aga üks wägewam wõim talistas teda. Taaskrütik kõwaste suu ees, jooksis ta sõwatoast välja.

„Alfred, ma kardan kangeste, et sind maha lükkatse, kui sa õhtul minu juurest koju lähed.“

„Mis jaoks mind maha peaks löödama? Ega ma kontrrewolutsionär ei ole?“

„Aga sul rahakottis on weel kolm „kerenskit“!“

Terwe päewa ja järgmise õõ kannatas ta lõhutrampide käes ja lastis igasuguseid jämedust „usstlipsetaja“ wastu välja libiseda, kes selle õõtu koha üles ütles. Alwariumi lubas ta kõige sõuga atnast välja wisata.

Wiimast lubadust ei täitnud ta küll mitte, küs aga järgmisel päewal Bäterlingi juure ja palus teda alwariumi tagasi wõtta.

Herra Bäterling kahelses elawalt, et ta, äri põhjusmõteteft kinnipidades, midagi tagasi wõtta ei wõi. Kahluse pärast tahtis ta siiski nii palju wastu tulla, et kolme rubla-lise kuumaltju eest alwariumi oma juure pensioni peale wõtab, kuni jälle mõni asjaarmastaja teda omandab.

Rõige nuem sulide seadus.

S u l i : „Ah, te kuradi burshuid! —
 Wiin siia, — kell on kümme.
 Rääed üles ja toast wälja.
 Üks digus on olemas, ja see on
 — retwiteerida!“ „Ritti“.

Isand Weisner näris huuli, kuid, mis aitas? Rõemus-
 tama pidi ta, et kärepe- ja lonnapüügist wabastatud sai.
 Munatooksi ei sööbud Weisnerite juures seitsaabit aga
 ilmaski enam. Am.

Igaüks omaette miilitsionär.

(Speetlik käsraamat.)

1.

Eestlawa. Käesolewa aja ootamatused, kuri oma-
 woli ja wägiwald, mis nagu seitsepealine madu meie
 igapähe ümber luurab, sundis meid rasketest oludest rõhu-
 tud, piinatud ja waenatud elanikule abiks astuma.

Sellele järgnewas käsraamatuse juhatame lühidalt
 kõige läredamad omalaitse abinõud kätte. Meie käsraa-
 motuga tutvunedes on igapähel hõlbus asi „omaette mi-
 litionäriks“ saada, ennast ja oma peretonta kõigi meie
 aja lohutawuste eest kaitsta. Igaüks õpib osawalt ümber
 käima kõiksugu sõjariistadega, nii kui: mortiriga, Soome
 püüfiga, õllepudeliga, ja muude moodfate ülesleidustega.
 Lõpuks juhatame abinõu, kudas rõõwolit hõ bus ja waluta
 kihwitada ja kudas ülepea ausa ja autu inimeje wahel
 wahet teha.

Nii siis, meie alustame.

2.

Kõigepealt peab inimene, kes otsustanud miilitsionä-
 riks saada, oma teha karastama; selleks soowitatakse en-
 nast ujumise ülikonda panna ja igapäew lord Balti wal-
 salist Wiljandi watsali jookska, ja tagasi. Sel kombel
 omandab terve teha, ja ühtlasi ka waim, paenduwufe.

Rui nädal otsa seba wiisi harjutatud, peab sõja-
 riistade muretsemise peale mõtlema. Hommilul,
 kui toitma hakkab, minge Wene turule ja ostke
 seal neid kottu. Ainult waadake, et te midagi
 halwaks ei pea! Rõlbaab kõi! Wõtte kõi üm-
 bertehtud Saks ja Jaapani püüfid, sandarmi
 mõgad — kõite lähed tarwis. Urge unustage,
 et te wõite iseennast ja oma peretonna peast ja-
 luni sõjariistu panna.

Sõjariistu seatakse ennast nõnda, et rõõwli
 hingeelu peale pörutawalt mõjuda. . . Rui te
 tugew olete, siis on loowitaw wällest suurkülli
 letiga kaelas kanda, kõige parem — muidugi —
 laetud. Puusa külge kinnitage mõel, kõhu peale
 kirwes ehk tammenui. . . Ühte kätte wõtte wana
 Greeka püstol, teise — õllepudel, siis minge sepa
 juure, kes teile soomusrüüdel külge neeb s. o. ni-
 iugufed soomusstatte, nagu soomusautomobilil.

Sel kombel ei suuda ka raste suurkülli ku-
 lid ja pommid teile häda teha. . .

Sõjariistadega, olgu nad misugust sorti
 tahes, peab hoolitast harjutama. Seie lähete
 näitusels lue turu peale wõi, weel parem. Raar-
 li kiru juure, seate seal oma suurkülli üles ja
 lastete piti laia promenadi Peetri auserama peale,
 mis Harju wärawas seisab; sihtida soowitatakse
 kaabu pihta, ifegi natuke madalamale. . .

Siis tuleb järg püstoli kätte; seba laadi
 tuleriista jaoks walitakse pisut wähemad märgid,
 nagu: warblased, autogummid, õstfud sõnniku-
 hunilud ja muud niisugused märklaud. . . Õlle-
 pudeliga ümbertäimiseks walige uulitsalaternad
 ja lõõge osawate wisangutega nendes klaafid
 takti; hea on ka pudelisi walgustatud atendesse
 pilduda. . .

Wõdegaga wõite promenadidel ja mägedel
 puid ja pintsi puruks raiuda; sel kombel edene-
 wad teie lihatsed imejõudsaaks ja teete ühtlasi
 waefematele linnaelanikele head, neile prii
 põletispuid muretsedes. . .

Tammenuia käima panemiseks soowitame elusaid
 märklaude. . .

Siin teeme ajalohase märkuse, kudas ausat inimest
 autust ära tunda. Autu inimene on kõigepealt kahtlane.
 Tema riided torlawad kobe filma. Peas — lai ludumüts,
 autojubi palitu, kaelas — mahakeeratud krae; jalas —
 kalosfid, filmade ees — prillid. Need on tähtsamad tun-
 demärgid. Kuid weel üks on: autu inimene waatab iga
 minut tagasi. . .

Nüüd wõtame jälle jutulõnga üles.

Nii siis, teie wõtate tammenuia kätte ja lähete wide-
 wilul luustima, pimedatesse uulitsatesse. Siin luurate au-
 tud inimesed wälja (ülemaaljuhataud tundemärtlede järele)
 ja lõhestate tammenuia osawate hoopidega neil pealuud.
 Rui juba pisut harjunud olete, käib see üsna ruttu: pömm,
 karts ja walmis. . .

Rui rõõwliit ärakihwitada tahate, wiige ta lähemasse
 sõdgiisaali ja tellige tema jaoks odaw lõunasõõl wife ja
 poole rubla eest — 15 minutit peale niisugust lõunat su-
 reb rõõwel (suure sõimamifega).

See on, lühidalt kottu wõetud, see kõige tähtsam
 omalaitse jaoks, ja siin omandatud teadmiste waral wõ-
 te lühitse ajaga „omaette miilitsionäriks“ saada.

Meie päewilt.

„Koh, mis sõjast kuulda?“
 „Mis tähja sealt kuulda, muudkui Moskwa kroonu
 peab Saratowi kroonuga sõda.“
 „Ja meie nälgame!“
 „Jah, nii see on, aga nemad surewad nälga.“

„Waata Mihkel, kes lästis ennast sandiks teha, et kroonuteenistusest pääseda. Nüüd kahetseb veel.“

„Miks ma ei peaks kahetsema! Nää Mülkaangu Juhani, ei mõistnud teine lugeb ega tähtegi omast nimest teha, aga waata nüüd, muudkui waliti üle terve polju ülemkindrahts.“

„Oled sina aga . . . Teist kuud abielus, ja juba motad torus. Mis sul kivitab?“

„Küll sul enesel kivitama hakkab, kui kalossi tselid pühadels läte saad, ja ega neidki rohtem päewas anta, kui pool naela hinge peale? Ütle, mis pudru ja neist teeta mõistab?“

„Ega neid siis teetmiseks anta?“

„Aga tselid antakse ju itka söömiseks.“

„Ei tea mis need satslased ka Saaremaal teewad?“

„Mida siis, niisama, veewad oma kroonu wastu sõda, torgiwad tselidega hambaid ja teedawad „Promodniku“ gummikalossi suppi.“

„Sa ütled, et omatehtud „wäikest põllumeest“ juba jälle wiitelise mõrd on kergitatud.“

„Täna õnne, kui sellega lepivad, sest Subtentali põlemise juures saiwad neli kodu-läpiviituse wabrikut hukka.“

„No waat! kus lops, ja otse kallide pühade eel!“

„Mis sa jorised — „Tuhanded lõpetasiwad oma elu,“ siis oleks pool Tallinna pidanud maha põlema.“

„Siis oleks miljonid olja saanud.“

„Kuule, sul puudub seal peatolus paar kruwi, — kelledest ja siis dieti räägid?“

„Outikatest.“

„Tere Madis. Kus wooris siis sina läisid, et kõied ja ahelad kaotas?“

„Olin hullu Andreist Rannaülasse külitimas, määrati teine sinna kommisjariks, wõi tont teab mis allutandiks.“

„On sellega üks w'etlus. Kurat mõtku seda kirjutamisil!“

„Sul alati häda. Mis sa jorised?“

„Sul hea ütelda — jorised! Kirjuta sina oma nimi parberitele alla, kui sa kirjatähge ei tunne!“

„Nüüd on see ometi tõeks läinud.“

„Mis asi?“

„Noh, et küri ei pruugi maksta. Pearahast oleme priid ja iga lapsele veel maalapp. Kui nüüd veel õli ja suhkurt ka saaks siis, siis —“

„Mis siis?“

„Siis mõiks juba uskuda, et enne surma omale mehe ja lastele papa saaks.“

„Noh Juss, mis sa tolgendad ristiniimeste seas, nina püsti kui paruni!“

„Seda ma wõin.“

„Kas sul lubakri on?“

„Ei. Aga nad ütlevad, et ma hurskui olen.“

Tixi.

Itka kolm toitu korraga.

Raaks endise ja üks praguse aja söögisebel.

Enne sõda.

S o m m i t u l: Kalk, leib ja siigud.

S õ u n a t s: Siigud, kalk ja leib.

S h t u t s: Leib, siigud ja kalk.

S õ j a a j a l.

(Siin peab tähendama, et söömiseega liiale mindi.)

S o m m i t u l, tõõle minnes, juhtus estmesena leiw-

wanter sulle wastu. Waewalt olid saanud wähe wärsket leiwatõhna fiske hingata, kui juba piimapudelite woor su filmade ette lerkis, kust ka ahnelt ühe pudeli janu kustutuseks, mõttekujutuse kaababil, tähjenõustid.

S õ u n a l e t u l l e s j õ i d k õ i g e l ä h e m a s t t o r u s t ü l e m i s t e j ä r w e k a l a p u l j o n g i. Kõndisid siis worstipoe alla alla ja kugistafid werefaktiisi ja mitmet sellist worsti, nii et wats rebenes ja sa rihma paar auku loomale pidid pingutama. Magusats roaks neelatafide mõned wahuõogid, pagari akna taga seistes, ahnelt alla. Ja, et just tee ääres enbistel aegadel kõrts oli olnud, sattusid tahtmata mõne õlle-wõdi mõdupudeli lorgi üle astuma, ja lõuna oligi peetud.

S h t u l i l ä t s i d p o l i t s e i w a l w u s e a l l w a i k s e l t k o b u, s e l t s i m e h e l e s e l e t a d e s, e t t ä n a õ h t u l e n a m s i i s t a e i t o h i. S e f t k a l s l a h t a m i t o l i d o m a t e r e l e a n n u d, k o l m a n d a m a j a o t s e i u l a t a n u d e n a m p a l l.

M ü l l b a g a, see on praegusel toidurikkal ajal, on ühine söögisebel kõrtidel ja see söögisebel trumpab kõrt teised tema eel olnud fedelid üle.

S o m m i t u l l e r i d e n n a s t w o o d i s t w ä l j a, s i g u d o h a t e s, k i l m a s, p i m d a s t o c s o m a l d w a l o g i s t j a o h i d s a l a j a h i i l i d e s (kui panter) oma leiwatsefid üles, nuusutab neid, aga leiwatõhna ei tunne. Kuulatab . . . Kuuled, kuidas nach-riitoas abielurahwas wargelt omawahel lastepiima tseffidest räägib ja tahtmata tunned ja kaasa.

S õ u n a a j a l t e e d s u u r e r i n g i, e t k o r d i p ä e w a s k i h a k a r n i s t m õ ö d a m i n n a j a s e d a t o r e d a t e h i t u s t i m e s t a d a, n u u s u t a b t ä l e a h n u s e g a t e m a r a s w a g a m ä ä r i t u d u l k e l ä e p i d e m e i d j a r u t t a b e d a s t, e t m õ n d a „W'ris boe“ filti leida, kus peal e nnemalt oli kirjutatud: Sinki, heringat, manti jne.

S h t u l, siis on juba lõbusam ja sa ei tunne enese silemust enam tühjuse kões waewlemat. Sa lähed „Saabade häwitaiate“ koofo'ekule ja kuulad wargelt, kui keegi tarbeainete biroo teadaandeid ette weerib. Reid kuuldes mõid ennast kui ahw rōemustada ja suu laudu weewooluse saada, mis sind, kodus woodis olles, veel togant järele munasjutulise unenägude riiki kannab — kõiki seda unustades, mida püha kiri „kõhu orjuseks“ nimetab.

27. XI. 1917.

—Tikk-tak—

Rooliõp. (usuõpet. tunnis): „Mitu kasku andis Jehowa Siinat mäel?“

Lepiku Mart: „Kaks“ (kolmas ja neljas kask)

Rooliõp.: „Aga mis asjamehed need kahelja siis on?“

Lepiku Mart: „Reelud.“

Rooliõp. (usuõpet. tunnis, luwendat kasku seletades): „ . . . ja mees ja naine on üks liha ja üks veri. . .“

Eiigi mäe Eõnts (wahalet segades): „Pole mitte üks veri.“

Rooliõp.: „Kuidas, ei ole?“

Eiigi mäe Eõnts: „Jah, minu ema luges isa priilidega, tegi oma filmadele wiga, nüüd aga arst üt'es, et ema oleks pidanud oma were järe e priilid ostma.“

Mõistatus. Hall kui radikal-demokratlane, ahne kui anarhist, ablas kui kino publikum, läib wittu kui ffacri walitus. (Sunt). Sasja.

W'e Matfi järgmine (174.) number ilmub 16. detsembril.

Tühi jutt.

Motto: Toiduainetest
meil napp', kõ-
hul ette pare
klapp. Art.

Tühi jutt, mis Tallinnas
tjab,

Et meid nälg nüüd taga ajab
Bõdma, rekwiirima,
Wargile ja rüüstama,
Et saaks toita kuirwand lõhtu,
Kas wõi siise a'ada põhtu.

Meil on kõiki, kõiki küllalt.
Kui sa 'i usu, küsi tiblalt,
Kes kõik sija tilguwad,
Kaewituteft roniwad,
Et sin ennast nuumata,
Seks — et pärast nälgida.

Zuhtub, et sul tdeste häda,
Toiduhaisust tühi tuba.
Siis wõid Kerenstitega
Sõhtri juure sibada.

See sul kirjutab retsepti:
Suureft poest antaks kõiki,
Mis su süda ihaldab,
Singe, lõhtu turrutab.

Ja kui tahad leiba saada,
D.i. tangu, eht ka soola.
Pead sa tutwust tegema
Maa- ja merewäega.

Siis sul puudust iial pole,
Sulgu nähjatont, kui kole.

Sa saad alitae maksuga
Intendantstwu lubaga
Rongwiisft toidumooma,
Nahka, rauda ja ka wiina.
Siis wõid teistelegi müüa
Ja ka ennast raswa süüa.

Ja lehtedes, seal liita saad,
„rahwa kasuks ohwerdad!“

27 XI 1917. H. Vx.

—o—

Uus Eesti keel Tallinna
turul.

D stja — müüja.

„Kas poole sea wiifi saab
odawamalt?“

„Mis suguse poole sa enes-
est odawamalt annad?“

„See ani on wana, haiseb
juba!“

„Kas sa ise ei haise?“

„Ma tahaksin 10 muna, sin 9.“

„Pea ma ise sulle seda
lõhte munema hakkama? Sa
näed ju, et korw tühi on.“

„Andle mulle neid sealt, need siin on usfideft äraaetud.“
„Sa ise oled usfideft äraaetud.“

„Mis see kana maksab?“

„Haha.“

„Ma tahaks teada, kui palju?“

„No, kui palju sa ise maksad?“

„Seda rebitud raha ma wastu ei wõta, lubage üks teine.“

„Uhed leirrahad kõi“, kui sa seda ei taha, tee uus!“

„Müüjal ei kõiba nitwiifi rääkida.“

Noorik: Wõid ja minu soowi minu filmadest wälja
lugeda?“

Mees: „Oh, kallim, wiimase nelja kuu jooksul olen ma
juba neli kübarat ja kahetja kleiti sinu filmadest wälja lugenud.“

„Uga kas õstjal kõlbab? — Ruradi burshui — ma sulle
näitan — kõlbab . .!“
—Kikki—

Elu-olu Kautstias.

Soldat (teisele): „Kas tead, homme läheb meie poll
wäerinnalt ära tshetjenisi rahustama.“

Teine soldat: „See on halb lugu.“

Esim. sold.: „Rudas nii?“

Teine sold.: „Miski on järgmine: kui tshetjen sinu maha
laseb, ei ole midagi; laseb fina aga tshetjeni maha, pead
jelle eest wastutama!“

Antirevolutsiooniline koosolek Jaani kirikus.

(Tõeste sündinud lugu).

Rottipimedal talwedhtul sammusid neli revolutsiooni komitee liiget läbi linna. Rõik olid väinud suurest tõõst, ndu-pidamistest ja kawatjustest. Rõitide meeled olid ärewil, sest toona wõeti hull wasturewolutsionäriksi kinni, ja kes teadis, kui palju neid weel kinniwõtmata wõis olla.

Meheid jõudsid Jaani kiriku kohale. Zmelit. Mis see oli? Kirikutornis põles tuluke. Oli see wiirastus wõi tõelikkus?

Meheid jäid seisma Üks sõnas:

„Kas ja ei näe, kuis keegi kirikus wehkleb?“

Teised waatafsid.

Tõega, walgustatud kirikus wehkleb keegi ägedalt kättega. Üks ütles:

„On wõimata, et õpetaja nõnda hilja jutlusti peab.“

Teine:

„Ma ei usu, et ta jutluse ajal nagu tuulewesti wehiks.“

Kolmas:

„See on ju Eesti polgu ohwitser, kes teistele jutlusti peab.“

Neljäs:

„Ja kui ägedalt weel!“

Üks näis tahtlane olewat. Kas ei kawatsetud wasturewolutsiooni? Kas ei kawatsetud revolutsiooni komiteed lajale ajada?

Beeti nõu. Mis teha? Jõuti otsusele, et üks wahti jääb pidama, kuna teised sõdati ja punasekaardewälasi abits kutsuwad, et kirikut sisse piirata ja wasturewolutsionäriksi wangi wõtta.

Nii ka tehti: üks jäi wahti pidama, teised läksid abiwäe järele.

Saladuslik koosolek kestis aga edasi. Ilka ägedamalt wehkis kõnelew Eesti ohwitser.

Wiimaks jõudis abiwägi kohale. Root sõdati ja 200 punasekaardewälasi piiratsid kiriku sisse.

Üks revolutsionikomitee liige pööratas kiriku ukse pihhta.

Seeft küsiti:

„Kes on?“

Wäljast wastati:

„Wabariigi revolutsiooni komitee nimel on feesolejad meie wangi. Kes wastu hakkab, lastakse maha.“

Seeft kuulbus:

„Kõhe annan sellest kooriguhatajale teada.“

Wäljast küsiti kõhelehes:

„Ruidas... Kooriguhatajale? Mis te selle märgu-fõna all mõtlete?“

Seeft wastati:

„Meil on täna lauluproow. Harjutusel on oratorium „Paulus“. Paulusid juhatab muudugi kooriguhataja.“

* * *

Kui Jaani kiriku lauljad ühes kooriguhatajaga kirikust wälja astusid, et end wangi anda, ei olnud kiriku ümber ainustki wangiwõtjat.

Kas kartsid nad, et Jaani kiriku lauljad sõjariistadega wastu hakkawad, wõi... .

Rah, töö, mis üle jõu käib.

Teeme siin kohal mee'etuletuse wanast, üleelatud ajast, nii ajawitels, ainult lõbut.

Üks rahwajutt räägib nõnda:

Nikolai aegne tsensori amet oli küll terge, aga sellest hoolimata leibus tsensor, kes oma ülesannetega walmis ei saanud. Üks täbaramatest ülesannetest oli, Eesti raamatute pealkirjasi Wene keelde tõlkida.

Uhe jutu järele elanud kuskil Hiius wõi Saares Ungru krahw (Angern-Sternberg) ja tema elukoha lähedal meres leidunud hädaohklik igawene rahl, mis mere-õditjatele tubliste peawalu teinud. See igawene rahl ning krahw Angern-Sternberg olid rahwasuus ilusaks muinasjutuks põimunud.

Muinasjutt anti raamatuna wälja. „Jutt Ungru krahwi ja igawesest rahust.“ Et lugu parajaste sõja ajal sündis, siis on loomulik, et tsensor, kes raamatu siisu ei teadnud, ka tema nimest jaagu ei saanud, ja arwas, et objekt, millest raamatus jutt, mitte „igawene rahl“ ei ole, waid „igawene rahu“. „Rahutüsimusest“ ja weel iseäranis „igawesest rahust“ Nikolai ajal kirjutada ei tohtinud.

Seda asjalugu arwesse wõttes, tõlkis tsensor raamatu pealkirja nii: „Венгерский графъ и сказка о вѣчномъ мирѣ“ (Ungria krahw ja jutt igawesest rahust, s. o, sõja lõpust).

Edasi ei räägi see rahwajutt enam midagi.

Uga rahwajutt on — kuigi ta ka wale peats olema — ometi oma jagu tõtt. Sain seda ise kord tunda.

Pidasin tsensoriga tüll aega nõu, kuidas tuleks Wene keelde tõlkida: „Eessaare Aadu. Räästalused.“

Mõtlefime nii ja teifiti. Zfegi seda arutasime, mis-fugufest räästalus jutt peats olema. Esialgu tõlkifime nii: „Рэста-алуседъ. Мэтгэ кырыасусъ“ Pärast aga, kui mõtlemitelks rohkem aega oli kulunud, tegime ümber: „Эссааре Ааду. Подъ кровлей.“

Wõib olla, jäigi lõpulitult nii. Otsuse täidesaاتمifest ma osa ei wõtnud. —dp—

Rats lõpra.

„Tere jumastme, Soõkäre Mats! Kust ja nõnda hilisfel ajal tuleb?“

„Ira küsi, Rupu Karla, on ifegi meel paha. Rätfin Pärnus tootluskomitees tuleõli saamas.“

„Said Mats? Ka mina olen kõil selle sliigife pimebas! Eila õhtu sõõgilauas saltwas Piita pimebas Juku nina ot-sast tülli ära. Küll on sellega päris tegu! Meil palju prussakaid, ei wõi näha, jõe nad kas kõil ära.“

„Ei Karla, jõe weel prussakaid edasi! Ei need herrad anna õli õhti. Ainult siis saad 1 naela õli, kui wiid puuda wilja.“

„Küll on aeg! Õli ei anta raha eest, aga Pärnu jõe wett müüwad küll 55 kop. nael. Nagu detsembrikuu tshetifuhkruga lugu oli. Ma idin 3 naela. Enne aga, kui loju jõudsin, oli ainult libe kott: kõil ära sulanud! Sme nüüd kotti kui tahad!“

„Meie Matsi“

tellimiste wastuwõtmine 1918. a. peale awatud. Tellimise hind kättesaاتمifega aastas 14 rbl., 6 kuu eest 8 rbl., 3 kuu eest 4 rbl. 1 kuu eest 1 r. 40 k. Toimetusest ife ära wiies: aastas 12 rbl., 6 kuu eest 6 r. 50 k., 3 kuu eest 3 rbl. 50 k. Ilmub iga laupäew. Adressi muutmise eest 50 kop. Adressi muutmisel ja tellimise uuen-damisel palume senist adressi nr. teatada Tellimistega palume rutata, sest adresside trükkimine wõtab aega.

Toimetus ja talitus:

Harju ja Rüütli uulitsa nurgal nr. 46/15 Tallinnas, „E e d u s e“ raamatulaupluses.

Raste ülesanne.

Ujutaw loogu: „Ei muud kui wared ja riismed: Ja sellest pean ma uue Wenemaa looma?!“

Dnneaeg.

Dnneaeg po'e praegu üksi ärimeestel, saherbajatel ja muil sarnastel krukaskwatajatel, waid weel ühel kihil, keda me seni täitsa filmade walele jätanud, see on — meie armastuskirjade kirjutajad ehk armastjad. Täitsa meelt ärabeitmas olid need olewused mõni aeg enne seda suurt ilmafööda; sest oma südame tsaarinnat" Kalliskiwiks, Saewamannaks, Kullatüki's ja weel mitmetes muuks nime-tamine läts siiski liig igapäewaseks, kuid ajufesed, justkui kuste, ka midagi muud hingelendawat, südantsüütawat wälja mõtelda ei mõistnud. Ja tagajärg oli — kir. asoajad lugesid kirje aigutades, see aga oma korda lähindas kirja-kirjutajaid katastrofile. . . Kuid — mida suurem häda, seda lähemal abi — nii ka siin: ootamata, otse äkki awanes allikas, kust arwamata hult paljutähendawaid, kõrge-hinnalisi ja tõdistawaid kirjapealkirje wälja woolab (peab meeles pidama, et mõni mõnusk sõna kirja algul eelpool nim. lugejat sedawõrd hüpnootiseerib, et taale sissu üsna „ülstasfõid“ on); ja see allik awanes Sakamaa raudse ruffita rakkatufel, mille eest nüüd muidugi need iseforti dnne'apsed „kadakatele“ kaasa liawad, et „Deutschland ist

über alles!“ Neil oli nüüd, mis nad himustanud — hea loogu igatsetud kirja pealkirje, nagu: „Olmwärwi Hilda!“ „Saiajahu Zuban!“ „Rusta'eima Winn!“ „Suhtru Selmo!“ „Pöietispuu Pauli!“ „Saapa Salme!“ jne. Saewataadite! sedasugust suurt „komplimenti“ kuuldes liiguvad kõrwad juba gipskujulgi, saadit siis üht tundelift luustihast inimest rääkida. . .

Ja — a, nii need asjad siin patufes maailmas on — ühel nutt, teisel naer. Sa-ja.

Meie ajal.

„Babandage, neikene, mul näib teie nagu õige tut-taw olema.“

„Mina olen teid ka nagu kusagil näinud . . . Pibage! Kas teie mitte herra Tõlpmoff Wardisandi uulitsast ei ole?“

„Olen.“

„Mina olen ju teie juures juba aasta aega teenijaks.“

„Kudas ma siis teid weel ei tunnud?!“

„Ma olen ju päewad läbi sabades.“

Prj.